

Fra Rockefeller til dødsmesse

MUSIKK: «Husker du da vi møttes første gang?» Live Maria Roggens spørsmål bringer Kjetil Bjerkestrand i forlegenhet. – Cellegiften tok deler av hukommelsen, forteller komponisten.

ARNE GUTTORMSEN
arne.guttormsen@vl.no

På bordet mellom oss ligger Kjetil Bjerkestrands nye CD *Stabat mater* farget av maleren Sverre Bjertnes' ikoniske maleri *Rainbow Crucifixion*. Verket har sju satsar, og de gamle messetekstene fremføres på latin og engelsk, og solisten er professor og jazzvokalist Live Maria Roggen.

Diagnose kreft. Kjetil Bjerkestrand er ikke skvettet. Da han for drøye tre år siden fikk en kreftdiagnose, begynte han å skrive midt i en runde med cellegift. Han bremset ikke, men kjørte i tillegg det han kaller «tre måneder full pakke med turneer».

Nå kunne vel kuren avsluttes? Han var jo frisk. Nei, legen sykkelte ham med beskjed om at han fikk lov å komponere, men ikke med tidsfrist.

– Det var befriende. All musikk bør lages når den er der – uten tidsfrist. Derfor lagde jeg musikk som ikke skulle være til noe, og denne musikken begynte å ta form. Først tenkte jeg på et rekviem. Som kreftpasient må du i hvert fall ta stilling til døden, om ikke annet.

Som utdannet kirkemusiker kjenner han messeleddene og bruken av dem. Å skrive et rekviem har han hatt i tankene lenge. Og nye satsar er allerede skrevet. Kanskje blir «Stabat mater» utvidet til et rekviem, eller det kan bli et nytt verk. Hans melankolske legning gjør at han synes et rekviem er «et flott sted å være».

Hvordan skiller dødsessen seg fra annet du har gjort?

– At musikken ikke skulle være til noe, har gjort det til det mest personlige jeg har gjort, og på alle måter litt vondt. Det var for å skrive ut – som Arve Tellefsen rådet meg til. Skriv ut det vonde nå. Skriv det.

Bak scenen. – Frie tøyler fra bestillingen er åpenbart en oppskrift som fungerer for deg, sier Live Maria Roggen og fortsetter. Husker du første gang vi møttes?

NYTT ALBUM

- Kjetil Bjerkestrand: *Stabat Mater*
- Messe skrevet for elektroniske og akustiske instrumenter og vokal av Kjetil Bjerkestrand
- Arve Tellefsen: *Fiolin*
- Live Maria Roggen: *Vokal*
- Kjetil Bjerkestrand: *Minimoog*
- Øystein Moen: *Minimoog*
- Trondheimsolistene
- Framføres i Kulturkirken Jakob 10. oktober
- I november urframføres Kjetil Bjerkestrands neste verk «Havet» når Kristiansund strykeorkester feirer 100 år.

Komponisten blir usikker.

– Du var akkurat ferdig med kreftbehandlingen og satt bakstige på Rockefeller etter en konsert jeg deltok i. Du så ganske sliten ut. Du sa at dette skal gå bra. Du hadde vummet. Det var første gang vi møttes, og vi ble sittende å snakke i tre kvarter – om livet og døden, egentlig. Neste gang vi møttes, kom du inn dora mi på Musikkhøgskolen med et verk om liv og døden, forteller Roggen.

Bjerkestrand unnskylder sin sviktende erindring med at cellegift kan slette ut deler av hukommelsen.

– Du kom rett fra den siste behandlingen til Rockefeller. Det var et ganske dramatisk øyeblikk som gjorde inntrykk på meg. Jeg henger nok hele musikkverket på den opplevelsen. Du stod der både svekket og livskraftig. Han ser betraktelig friskere ut nå, sier hun henvedt til journalisten.

Husk at du dør. – Å møte døden i en kreftdiagnose tvinger deg til å tenke. En slik opplevelse tror jeg vi har godt av. På den måten kan jeg si jeg er glad for kreftsykdommen. Vi skulle kanskje ha brukt uttrykket *memento mori* mer, husk at du skal dø. Ikke som en trussel, men som det eneste sikre vi vet. Vi har ingenting annet enn akkurat nå – og døden, sier Bjerkestrand uten fakler.

– Jeg ser en åpenhet blant an-

net for å ta opp det med selvmord blant voksne menn. Det er på tide. Bjerkestrand inkluderer også keyboardisten Keith Emerson i progrockens første supergruppe Emerson, Lake & Palmer.

– Snakket du med Keith Emerson om dette?

– Ja, da jeg fortalte ham om cellegiftkuren, så svarte han med å si: «It's not a walk in the park». Han hadde vært der selv to ganger. Vi snakket om døden og var enige om at vi ikke var redde for å dø. Av og til kan vel døden være en befrielse, sa han.

– **Han tok sitt eget liv?**

– Ja, han gjorde det, og det skjønte jeg ikke. Jeg holdt på med arrangementer til en Japan-turné han skulle på. Han var bekymret for fingrene i høyrehånden og var redd for å skuffe sitt publikum. Jeg sa han ikke trengte spille. Han kunne bare være stjerne.

– Jeg skulle akkurat til å ringe ham den kvelden fordi jeg satt med et arrangement for en strykekvartett. Etterpå tenkte jeg at kanskje ville det ha gjort en forskjell om jeg ringte. Men slik går det ikke an å tenke, sier Bjerkestrand.

Tillegnet far. Noe har skjedd, tror han, som gjør at det ensidig vakre eller ensidig stygge blir enkelt. Det stygge må ha noe vakker mot seg. Roggen minner ham om at den siste *Stabat mater*-satsen «Into Paradise» ikke har en eneste kant i seg.

– Den er helt lytende vakker, og det står fram på en helt annen måte når det kommer etter de andre satsene, sier hun og oppfrisker hukommelsen hans igjen.

– Den andre gangen vi møttes spilte vi i samme begravelse. Jonas Gahr Støres far var død. Da var faren din akkurat død, sier hun.

– Egentlig hadde jeg tenkt å slutte verket for «Into Paradise». Det hadde blitt en hard slutt, og livet var ikke på sitt beste da. Men så døde pappa så fredfullt med alle sine til stede. Derfor måtte jeg skrive «Into Paradise» og ende verket fredfullt tilleggnet min pappa, sier Bjerkestrand.

MESSE. Da de møttes for andre gang kom Kjetil Bjerkestrand med messenoter til Live Maria Roggen. – Hennes stemme kunne tilføre musikken noe helt eget, sier Bjerkestrand. Foto: Erlend Berg